

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy negyedévre 1 forint
Félévre 2 forint
Megjelen minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Csongrád, magtár-utca 41.
hová az előfizetési- és hirdetési díjak, valamint a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

A gyermekek idegessége.

Napjainkban mindenki ideges, ez a XIX. század urlkodó betegsége. Életerős, látszatra egészségtől duzzadó férfiak, nők a legkisebb zörejre összerendeznek. a legesekélyebb kellemetlenség kihozza őket sodrúkból, az étellel való küzdelemtől félnek s ha okát kérjük, egyedüli válasz mindenre: Ideges vagyok.

De nemcsak a férfi, a nő, felnőtt egyének, kiknek vállaira ránehezedik a napjainkban valóban súlyos életgond, de ideges már a gyermek is, az az iczipiczi parányi teremtes, akinek üdének kellene lennie, mint a fésző, harmatos rózsabimbónak, akinek az élet még csak szunnyad a szenvedély idegeket föl-korbácsoló, összetörő tábora.

A gyermeknek nem volna szabad idegesnek lenni s ha az, ez egyedüli környezetének hibája.

Első sorban is a gyermek már nem gyermek, de divatbáb. Alig két-három éves s verseket magoltatnak be vele mindenféle nyelven, egyszerre tanul a szegény baba németül, francziául s a fiatal mama rendkívül büszke rá, milyen okos, tanult az ő kis fia, leánya; nem gondolja meg, milyen káros valami

azt a piczi agyvelőt így megerőltetni, s hogy mennyi hátránya lesz annak a jövőben, mert a természet mindig megbosszulja magát. Különösen fiugyermekeket szoktak ilyen korán kinezni, hogy a szalonban brillirozhasson s a papa szemfénye hat éves korában már háromféle nyelven beszél és olvas. Miután örökké mutogatják, korán hozzá szokik a társasághoz, a felnőtt emberek beszédeit mchón lesi és nem talál szórakozást az együgyü ártatlan gyermekjátékokban. Ha szerét ejtheti, kilencz-tíz éves korában kézhöz kaparitja a lapokat is és nagy szorgalommal betűzgeti hasábjait, amelyek éppen nem gyermekek számára írónak. Ebédeknel, vacsoráknál jó kedvű házi barátok akárhányszor adnak a kis pajtásnak erős, nehéz borokból egy-egy kortyot, szájukba nyomják a szivart, vagy cigarettát is, mert hát olyan nagyszerűen áll az aranyosnak, és széles jó kedvükben nem gondolják meg, hogy ez annak a gyöngé, törékeny szervezetnek mérég, mely későbbi években fogja csak hatását érvényesíteni. Válogatás nélkül viszik a gyermekeket a színházba is, dráma, tragédia mindegy; a mama nem akarja otthon hagyni, egészen

szórakozás nélkül pedig csak nem lehet egy szép, fiatal asszony. A gyermek aztán vagy alszik, vagy ha eleven, képzelődő természete figyel, s mikor hazamegy is, napokig előtte vannak a festett világ alakjai, akikhez hasonló szeretne lenni, s elkezd otthon is színházat játszani. Ez és ehhez hasonló dolgok teszik a gyermekeket idegessé, kora éretté.

Nem kell a gyermeknek cifra ruha, erős kávé, thea, nem kell a nagyok társasága, színház, késői lefekvés, de a helyett hordjon jó erős, bő vászon ruhát nyáron, amiben talán esetenül fog ugyan kinezni, de minden esetre egészségesebben, mert talán tagjait szabadon mozgathatja, futhat, szaladgálhat — igyék mentül több tejet, egyék sok gyümölcsöt — forogjon csak gyermekek közt, akiknek eszmemenetét követni bírja, gondolatkörét osztja, színházban legfeljebb évente egyszer, kétszer nézzen meg valami látványos darabot, ami csupán a szemét foglalkoztatja s nem lesz ideges többé, épp úgy, mint nem volt nagyapáink idejében: elég, ha később az élet tusa semmivé teszi idegeit, minekinár a szegény gyermekeknek a bölesőben kezdeni ezeknek a megrontását?

T Á R C Z A.

K á n y a M a x i.

Irta: Don Mergó.

A »Tiszavidék« eredeti közleménye
(Folytatás.)

A sonkák ünnepi sorrendben lógtak egymás mellett, miközben oly étvágygerjesztően mosolygó tekinteteket intéztek Maxinak száraz ajkaira, hogy Maxi kénytelen volt önelégülten szája padlását jól eső nedvességgel megnyalogatni, amely nedvet a sonkák csalták bájteli ajkaira. Magsajnálta őt a husvétii sonkák, midőn meghaltották bus zenéjü gyomrának éhség-gyötrő korgását, amely zenéhez emlékekben gazdag hóse a napnak ily szöveget komponált, kaján irigységgel sanditván a sonkáknak nem megvetendő hatalmas taborára;

»Nézlek, nézlek, de hiába nézlek,

Nem való vagy te szegény legénynek!»

Mivel azonban Maxi, gyomra kéjteli vágyának — ez egyszer kivételesen — nem volt hajlandó ellenszegülni és gyomrán győzelmes harcztot nem akart nyerni: pusztá naivságból oly pusztitást vitt végbe a son-

kák seregében, aminőt a legterjedelmesebb gyomru kőbányai „szak-ferfiu“ sem volna képes produkálni bármely kőbányai disznótorban. A „falatokat“ egyébiránt szerényen, de pusztithatatlan étvágygyal temette — gyomrának mélyébe. Keble örömmel volt telve; gyomra nem korgott többé, a sonkák zsirözöne felette kellemes hatással volt arra. Amint így elmerengve tünődik a szörnyü jóllakottságon: mi történt?! . . . Ah, midőn legjobban kezdé magát érezni, midőn a mámor édenkerti kéje hatol gyomrába, oly viharteljes fellegek vonulnak szeméi előtt, melyekből a vihar kitörése előre látható volt; már a villám is cikázik, mintegy tudatni látszik Maxival, hogy nem sokára lecsap és szörnyü háboru lesz: akként vágódik fejének impozáns bubjához — a villám nevében egy — husvétii tojás. Az első zavarban azt hitte, hogy a pokol fenekestől fordult föl; idegessé lön; szeméit izgatottan dörzsöli, melyekkel káprázva „kacsingatott“ Melani felé: oh mert id e á l l j a a szép Melani o d a á l l t, ahonnan minél pompásabban érintkezésbe jöhetett Kánya Maxi koponyájával. Szegény Maxi mennyire bevolt hálózva a tojásoknak föltünően rögtönzött sűrű látogatásától: Nem

tudta elképzelni, hogy mily keserűen gynyos tréfát üz vele — imádott anyyala. Hej pedig a boldog napok legboldogabbikát vélte a maiban feltalálni és ah borzadály, mily elremitően csalatkozott! . . .

Hisz' annyira imádtá drágalátos ideállját, hogy már a fénylő szemek aranysugaraiból képes volt a szerelmet teljes hévvel kiszimatolni. Annyira szerette őt, a bájos Melanit, hogy, ha — retek — oh bocsánat, (majd mit mondtam) (!) eperajku kicsi száját felnyitotta, édesen csengő csevegése: Maxinak ez oly jól esett, hogy ilyenkor Melanit csókkal, de milyen czupantással, nem egygyel, de százzal halmozta el! . . .

És ime, mily „tragikum! . . .“ A helyzet komoly voltáról csak akkor volt szerencsése Maxinak meggyőződnie, midőn a piros és egyéb tojások özöne fejének csücskös bubját alaposan — meglékeltek. Csak nagy nehezeu bírta volna a patakzó vért, mely a rögtönzött „tojáshéj-csatornákon“ folyt alá — megakadályozni, ha egy ujonan érkező tojás kiméletlen vakmerőséggel le nem tolja „e l ő d j e i“ maradványait. A bajtól menekülni akarván, hirtelen, nem törődve feje — megbélyegzésével, mint a

Iparkamaráink a népszerűség útján.

Kerületi kereskedelmi és iparkamaráink feladatainak egyik legfőbbikét, a kereskedelmi és iparérdekek megóvása képezi.

Az iparkamarák azért jöttek létre, hogy azok mindazt folytonos figyelemmel kísérjék, ami az iparra s annak fejlesztésére nézve fontossággal bír; feladata különösen és legkivált az, hogy az illető kerületet figyelmére méltatva, tanítsa ki a kerület iparosait mindarra, ami az iparos érdekekre előnyös vagy ezekre nézve káros hatása.

S elmondhatni, hogy az egyes iparkamarák feladataikat pontosan teljesítik.

A kereskedelmi és iparkamarák tekintélye úgy fönt, mint alant, az utóbbi években, jelentékenyen emelkedett.

Emelkedett pedig kivált azért, hogy az ipari és kereskedelmi érdekeket előmozdító gyakorlati javaslataikat az illetékes helyeken kezdték figyelembe venni, s hogy a kamarák, mint szaktestületek véleménye nem egy ügyben döntő befolyással bírt a kormány elhatározásaira.

S midőn felfelé a kamarák tekintélye szemlélatomást nött, ugyanazon arányban növekedett az lefelé is.

Kereskedőink s iparosaink felvilágosítás céljából most már rendszerint a kamarákhoz fordulnak; s viszont a kamarák is most már gyakrabban keresik az alkalmat, hogy kereskedőink és iparosainkkal érintkezzenek.

Az iparkamarákra újabban egy nagyon fontos szerep vár. És pedig a gyakorlati iparoktatás terén.

Az országos ipartanács egyik közelebbi üléséből tudjuk, hogy e tárgyban a kereskedelemügyi miniszter nagyérdékű kijelentéseket tett, melyek szerint az összes kereskedelmi és iparkamarák felhivatnának, hogy jelöljék ki azokat a gyakorlati czélú ipariskolákat, melyeknek létesítése a kamarai kerület helyi viszonyai szempontjából legszükségesebbek. A kijelölendő ipariskolák közül egyet a kamara volna köteles létesíteni s a kormány támogatásával fentartani. Ily iskolák felett a felügyeletet első sorban a kamarák gyakorolják.

Ha most e felügyeleti jogból kiindulva elképzeljük a következményeket, így egyebek között például csak azt, hogy a szakminiszter által adományozandó ösztöndíjak elnyerése körül és a külföldre küldéseknél mily befolyással fog bírni, csak örvendenünk lehet a fölött, hogy iparkamaráink hatásköre ily jelentékeny mérvű gyarapodást nyer. Örvendenünk kell főleg azért, mert közvetlen tapasztalat alapján nyújtván az ösztöndíj, feltehető, hogy csakis a jobb tanulók részesednének támogatásban s csakis a tanfolyamok sikeres bevégzését tanúsító legkitünőbb tanulók küldetnének ki külföldre,

hogy tanulmányaikat tökéletesbitve, tapasztalataikat annak idején a hazai ipar föllendülésének czélzata mellett értékesítsék.

S midőn iparkamaráink egy-két év alatt 40-50 ilyen új ipari szakiskola fölött gyakorolnák a felügyeleti jogot, szinte elképzelhetlenné tartjuk azt, hogy ez által működésükben is ne hatványoztassék azon tetterő és nemes ambíció, mely kamaráinkat eddigelé is jellegezte.

Nem szabad felednünk azt sem, hogy a millenniumi kiállítás sorsa eldőlt s hogy ezredéves ünnepünknek legkimagaslóbb jelensége azon nagyszabású nemzeti kiállítás lesz, melynek rendezési munkálatai, noha négy esztendőnk van, de mégis folytonosan kell dolgoznunk, hogy méltóképpen mutathassuk be a világnak összes gazdasági és művelődési haladásunkat.

És e nagy munkában szintén jelentékeny szerep vár iparkamaráinkra.

Ezeknek lelkesítésétől, buzdításától függ nem csekély részben a kiállítás sikere. De hogy sikerrel lelkesítsen és buzdítsa, arra szükségös, hogy az eszközök elegendő mérvben álljanak rendelkezésére.

Egy ilyen eszköz a népszerűség is, mely hogy most működési terük is szélesebbé válik, csak fokozódhatik, s éppen kapóra jön arra nézve, hogy a millenniumi kiállítással szemben teljesítendő feladataikat könnyebben oldhassák meg.

A népszerűséget felhasználva az iparkamaráknak most már minden alkalmat meg kell ragadniok, hogy működésük eredménydus legyen.

Nem tartjuk ma már elegendőnek azt, hogy jelentéseit s üléseinek jegyzőkönyveit egyszerűen csak szétküldi. Ezekből a kereskedő- és iparcsvilágnak csak igen kis része veszi tudomást.

Fő az, hogy felhívásai s értesítvényei minél szélesebb mérvű elterjedést nyerjenek. E végből első sorban is az agitatót az illető kerületbeli vidéki lapokban kell megindítani. S nem csak az empiriális lapokban, de mindenütt a kamara területén belül, a hol csak számbavehető lap jelenik meg.

Kétséget nem szenved, hogy a vidék specifikus iparosérdekeit az illető vidék közlönye csak ismeri s így az iparkamarák értesítéseit a vidéki organum használhatja fel éppen olyan alakban, aminőben azt felhasználni kívánatosnak és szükségesnek mutatkozik.

Ily értesítéseknek akár egész terjedelmükben, akár kivonatilag, szívesen helyet enged a vidéki sajtó, már csak azért is, mert azon vidék iparos-érdekeinek szolgálni kíván és óhajt.

S ha iparkamaráink itt is minden vonalon megkezdik működésüket, biztosíthatjuk, hogy az ösvények mindegyike csak a népszerűség útját fogja egyengetni.

MEDOR.

Arckép-esarnok.

(A „Szabadságharcz emlékeinek“ kiállításából.)

Ragyogó idők, fényes történetünk legdicsőbb napjai hova tűntek el! A multak emlékezetéből mit őriz a kegyelet? Nagyon jól van az, hogy e kérdésekre nem hiányzik a kielégítő felelet.

Hiszen szomorú jelenség volna, ha panasználunk kellene, hogy nem kelt már érdeket az, — mi összefügg nagy férfaink cselekedeteivel, nagy idők eseményeivel. Nem érdemel tiszteletet, ki háládatlan tud lenni.

A szabadságharcz emlékeiből a fővárosban rendezett nagyérdékű kiállítás sűrű látogatottsága is igazolja, hogy a szivekbe él a kegyeletteljes megemlékezés a korszalkötő nagy napokra, melyek eseményei lelünkhez vannak növe. Igen, egyetlen hazafinak sem szabad elmaradni e páratlanul gazdag kiállítás megtekintéséből, mely képzeletünkbe visszavarázsolja történelmünk fényes korszakát.

Dicső események, nagy és hős alakok elevenednek meg lelki szemünk előtt. Drága emlékek csoportosított sorozatát szemlélhetjük, melyek kegyeletre intenek. A kiállításnak minden részlete minden tárgya méltán veszik igénybe a figyelmet.

A sok részlet közül méltán emelkedik ki a szabadságharcz szereplőinek arcképsorozata. E nemben a kiállítás páratlanul gazdag. A szerepet játszott férfiak közül alig van, kinek arcmása hiányoznék.

A szó szoros értelmében párja nélkül való az erkélyes Kossuth-teremben látható gyűjtemény, mely a lángoló honszerelm nagy alakját, a szabadságharcz dicső vezérét: Kossuth Lajost ábrázoló képekből áll kizárólag. Több mint 250 különféle képen van itt megörökítve nagy hazánkfia. Olajfestmények, szinesnyomatok, réz- és fametszetek, fotografiák számos változatban, himzett és faragott művek ábrázolják történelmi alakját. Látjuk őt mint szónokot a képviselőházban, ki a szó varázsával lebilincseli, s azután ellenállhatatlanul magával ragadja hallgatóit s feltűnik előttünk magasztos alakja a mint buzdítja, lelkesíti a népet igazsága védelmére. Kossuth amerikai diadalutjának részleteit is több kép örökíti meg, majd otthonában, családjá körében minisztertársai közt szemlélhetjük őt. És azután látjuk megszemélyesítve az aggastyánt, ki száműzetésben, távol nemzetétől bár, de lelkek minden szálával azért hozzánk van fűzve s szívének minden dobbanása nemzetéé, melynek parlamenti többsége hálálatlanul megtagadta őt. Örök büszkeségünk pedig nekünk hogy Kossuth Lajos a miénk.

Egykoru olajfestmények ábrázolják az első magyar felelős miniszterium tagjait.

száműzött szerelmes, futva rohant az ajtón kifelé, árkon-bokron keresztül. Lefutott az erdő mellé, hol a zabolátlan Tisza vigan nyaldossa a különféle tarka-barka virágokkal ékesített partokat. Itt, e regényes helyen gyógyította a sonkaháboru utókövetkezményeit. Gyógyító füvet szedett sebére: a csósz ezt észrehevén, kérdőre vonta Maxit, vajjon mily jogok és engedmények alapján — „legeli“ a füvet. Maxi ő n é r z e t e s hangon utasítá vissza e „z ö l d v á d a t“, melyet azonban a csósz nem vett tudomásul, daczára annak, hogy a csósz neki nagybátyja. Csósz bácsi ezáltal mintegy bebizonyította, hogy a törvényt meny nyire tiszteli... másnap már törvényes idézést kapott Maxi; a tárgyalás néhány nap mulva lesz... Mig „sebe“ összefort, hányszor gondolt a pörre, melyről azt mondta, hogy:

„Furcsa pör az! Szomorú és vig is, aki hallja, mosolyog is, sir is.“

Ideálja vig is volt, meg mosolygott is. Maxi szomorkodott, sirt is; ennyi a különbség a két egymásért rajongó hó szív között.

„Mondta azt már más is, Egyebet is, mást is!“

És úgy lőn, amint a csósz kívánta: Kánya Maxit a bírák elé állították, a bi-

rák törvényt ültek fölötte. Mivel azonban eddig rovott előéletű nem volt, megbocsájtották e „zöld kihágást“; szabad lábra helyezték; enyhítő körülménynek számítván be kapott (és megérdemelt) sebét... Örömeben ismét a Tisza partjára sietett. A füzesekkel gazdagon diszitett tájon, hol a csalogány hallatja a fülnék szinte jól eső énekét, hol a rigó füttye villanyozza föl az embert: itt e vadregényes vidéken juttatta érvényre szívének azon érzését, mely őt, mivel a husvétii sonkához odaállt, ideáljától elválasztani volt kénytelen. Érzését tolmácsolandó egy kedves dalban, mely oly kedves előtte, mint a saját élete; így fakadt ki:

Többször terem évenként a saláta,
Hej! De mit ér, hogy ha gyomrom nem látta.
Lesz még retek, lesz uborka, lesz sóska!
Ilyenformán roménykedik — Maxika!

Minden évben ritkán eszem ebédet,
Vacorázni, csak úgy szoktam, ha lehet!
Csiramálé, görhe, bodag, szalonna:
Boldog lennék, ha nekem ez mind volna!

Nincs már semmim, nincs sült krumplim bodagom,
Csak egy ócska, rossz, nyulprémes kabátom!
Ha végig lejték benne a — piaczon:
Engem bámul — Késes Melan' — úgy bizony!

Varga az én édes apám, nem — titok!
Melan' lelkem! Mikor leszünk boldogok?!...
Irok rólad sok szépet az — ujságba,
Oh! Csak teveled tánczolok én a bálba!...

Igy ábrándozott szegény Maxi! Oh nem minden ok nélkül! Szerelmi csalódás a legkeserűbb cseppje az életnek. A „Hoffmann-cseppek“ ezek mellett még mézcseppek; feltéve azt, hogy a gyomor egészséges... Szerette a nőnemet, de őt senki sem szerette, sem azelőtt, sem a sonkaháboru óta. Reményekben hajó- és ladiktörést szenvedett Maxi; ha tudta volna, hogy mily felejthetlen csalódásnak lesz kalandokban dús gazdag élete kitéve: bizonyára nem kockázott volna véletlen szerencsésével. De a vak elbizakodottság, mely 125 frt 49 kr. „é v i f i z e t é s é b e n“ rejtőzött, mely annyiszor elsodrá őt ama kedves helyről, amelynek legalsó lépcsőjére már mintegy fölkapaszkodni látszott nagy erő megfeszítéssel: tette őt a szerencsétlen furulyások első osztályába. De ő belenyugodott sorsába. Ha szomorkodott és kétségbe esett nem a haza, de a — saját sorsán: ő is, mint a többiek, a borba ölték bánatukat, akképen ő is borban kereste és meg is találta a vigasztalást, a szent igazságot és a kibékülést — apjával.

(Folyt. köv.)

Batthyányi Lajos gróf miniszterelnök férfias alakját. Eszterházy Pál herceg külügyminiszter szellemes arcát, Eötvös József báró, Széchenyi István gróf, Deák, Szemere, Mészáros, Klauzál minisztereket olajfestmények tükrözik vissza. Szerfelett érdekes gyűjtemény az 1848-49-iki képviselőház tagjainak arckép-csarnoka. Mindannyi egykoru rajz Kemtől.

A hősök közül, kik karddal kezükben vívták a harcot a szabadságért s kik közül annyi sokan szenvedtek vértanui halált, számosan vannak festményekben és rajzokban megörökítve. Görgey, Bem, Damjanich, Guyon, Klapka, Perczel Mór, Leiningen, Dessenffy stb. stb. arcképei sokféle változatban láthatók.

Nem hiányoznak az ellenfél vezérembereit feltüntető arcképek sem. Windischgrätz herceg, Jellasics bán, Welden báró, Haynau és tábornoka, a Budavárát védő Heutz, Götz, Radetzky, Berger stb. osztrák tábornokok mellett Paskievitsch orosz fővezér, Grabe orosz tábornok, Knicsin szerb és Hurbán tót felkelő-vezérek arcképei is láthatók. Érdekes kép az, mely az elesett osztrák tábornokokat tüntetvén fel, köztük Zichy Ödön gróf alakja is szerepel, kit Görgey végeztetett ki.

A szabadság lánglelkű dalmokát Petőfi Sándort is számos festmény és rajz ábrázolja. Van a kiállításban egy fiatalkori arcképe, mely Jókai, a költő kartársának s benső barátjának állítása szerint a leghűbb rajz, melyet Petőfiről eddig látott.

Igen szép festmény ábrázolja a gróf Károlyi huszárezred tisztikarát, melyen az egyes alakok jól vannak eltalálva. Szép és hű kivitelű kép Than Mór festménye is, mely Görgeit egész tábornokarával tünteti fel Vácznál, a július 2-iki komáromi csatában való megsebesülése után.

Gábor Áron őrnagy, a híres ágyuöntő székelly érdekes arcképét is láthatjuk. S a kiállítás minden látogatója bizonyára érdeklődik fog megnézni egy 1848-ból való rézmetszetet, mely Sáfrianynévű sajjóházaifjút tünteti fel, ki papnak készült, de a szabadságharc kitörvén, fegyvert ragadott ő is. Mint tüzértiszt Alsó-Zoltánál az orosz elleni harcban rendkívül kitüntette magát. Hanem hosszú sorozat volna, felsorolni mindazt, amit felsorolni kellene.

A kiállítás gazdaságáról és nagy műbecséről beszámolni szűk keretben nem lehet. Köteteket kellene teleírni, aki teljes ismertetésére és méltánylására vállalkoznék.

Vaióban ohajtandó volna, ha a szabadságharc emlékeinek kiállítása többé be sem záródna s ez nemzeti közkincsnek állandó muzeummá alakulna át.

A kiállítás újabb az olmczi volt foglyok arcképeivel is gazdagodott. A teljes gyűjtemény arcképeit Tóth Ágoston m. kir. osztálytanácsos és honvéd-ezredes festette.

Sarkady Elemér.

Ujdonságok.

Csongrád, 1891. október 18.

Előfizetésre való fölhívás.

Olvasóink iránti tiszteletből hódolunk csak a szokásnak, midőn előfizetésre való fölhívásunkat közzétesszük.

Lapunk olvasóinak java része igen régi.

Lapunknak majdnem 2 éves múltja van s jelenével ölkélt helyet foglal el a vidéki tisztességes hírlapirodalom asztalán s e mellett a legolcsóbb.

Ismeretséget fölösleges kötnünk.

Vakra nem kérünk pártolást.

Teljes bizalommal lépünk tehát lapunk olvasó közönsége elé, remélvén, hogy már majdnem két éven keresztül tapasztalt becses támogatását ezután sem fogja lapunktól megvonni.

Kérjük az előfizetéseket és hátrélekokat — vidékről legcélszerűbben postautalvány útján, — helyben pedig lapkihordónknak az általunk kiállított nyugtára mielőbb kifizetni annál is inkább, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás netörténjék.

Az előfizetési díj marad az eddigi:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedé. 1 frt.

A „TISZAVIDÉK“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Iskolaszéki ülés.** Simonchich Kornélia tanítónő elhalálózása következtében megürelt tanítónői állomás betöltését az iskolaszék mai ülésén eszközöli. Az eredményről a közönséget annak idején értesítjük.

— **A várost érdeklő több rendbeli fontos ügyeknek leendő megbeszélése végett** f. évi október hó 18-án, azaz ma vasárnap d. e. 9 óraker a város közháza tanácstermében értekezlet tartatik, melyen dr. Szivák Imre orsz. képviselő is jelen lesz.

— **Több erélyt** kérünk a tanköteles, de iskolát mulasztó gyermekek szülőivel szemben, mert ha a viszonyokat itt a városban így hagyjuk fejlődni, nemsokára csak az a gyermek fog iskolába járni, akinek a szülője ezt így akarja; pedig ez nem a szülők akaratára, nem az ő tetszésükre van bizva, tehát nem is az ő közönyükre és korlátoltságukra. S mégis oly kevesen látogatják népiskoláinkat. Nincs tudomásunk arról, hogy iskolalátogatást befolyásoló gyermekbetegség duna városunkban, s így nyilvánvaló, hogy legnagyobb része indokolatlan és éppen ezért büntetendő. Nagyon kívánatos lenne, ha a városi előjáróság teljes mértékben élne azzal a szigorral, melyet a törvény neki a büntetés tekintetében ad. Mert elég gyászosan tapasztaljuk a közéletben, hogy mily nagy szellemi táplálékra van az ifju nemzedéknek szüksége, amit csakis az iskolában élvezhet a zsenge elme.

— **Öskori lelet.** Szegedről tudatják, hogy Reizner archeológus homokásatáskor Pusztaszerhez közel, öskori nagyobb templom romjaira akadt. A kömpöczi pusztán pedig a honfoglalás idejéből való temetőt földöztek föl. Raizner itt is ásatni fog.

— **Izgága lelkes.** Stelczer Frigyes felüggesztetett lelkész bűnügyében október hó 14-én tartották meg Ujvidéken a végtárgyalást. Stelczer évek óta rágalmazta a megyei tisztviselőket; megferhetetlen, izgága ember volt még papi hivatalában is. Orosdy alügyész vádbeszédében kérte, hogy a vádlott hatóság elleni erőszak büntette, nyilvános becsületsértés vétsége és kétréndbeli nyilvános rágalmazás vétségében mondassék ki bűnösnek. Vádbeszédében utalt az ügyész a Stelczer áltl rendszeresen üzött izgatásokra és úgy mutatta be őt, mint a martyromság mezébe öltözött, népámitó tribunt. Stelczer védbeszéde végén sirva fakadt. Elmondta, hogy szivbajos és beteg. A törvényszék egész terjedelmében elfogadta az ügyész indítványát és a vádlottat összbüntetéskép egy évi börtönre, 1500 forint pénzbüntetésre és 3 évi becsületvesztésre ítélte.

— **Midőn az após „mészáros hust akar enni.“** Történt pediglen a mult hét folyamán. Cs. bognár helybeli lakos és após, mivel itt nem kapott — revolvert, felült a vonatra és Félégyházára zónázott. Anyósi düh szállta őt meg, mert az itteni vaskezeskedők nem voltak hajlandók neki revolvert még pénzért sem adni. Félégyházán csakugyan sikerült is neki egy revolverhez jutni; de midőn örömeben elszólta magát, hogy t. i. „még ma mészáros hust eszem“, nyomára jöttek „gyengéd tervének“, mert azzal akadályozták meg annak véres kivételét, hogy azonnal értesítették arról rendőrségünket. Midőn a harcziás szándéku bognár a robogó vonaton ideérkezett: két csendőr vendégszerető karjaiba fogadta a löcsök és kerekék utóérhetetlen nagy mesterétsletartóztatta. Állítólag azért akart Cs. bognár „mészáros hust enni“, mert T. husmérő, volt nejeinek nővérét akarja nőül venni... Bognár uram pedig egy Don Juannal nem akar szoba állami ezek után. A vizsgálat e „don juani“ ügyben erélyesen folyik, mely hivatva lesz a revolverezésre indító okot leleplezve — legközelebb kideríteni.

— **Tanítóink figyelmébe.** Megjegyzés nélkül nem hagyhatjuk azt t. i., hogy az iskolás fiuk, midőn mennek, vagy jönnek az utcán, oly éktelem visítást és veszekedést visznek véghez, hogy igazán a legmé-

lyebb megbotránykozást keltik föl a közönségben. Egymást ütök, putoják, ami határozottan fegyelmezetlenségre és neveletlenségre vall. Sőt már antiszemita csemeték is, mert oly jelzőkkel és epithetonokkal illetik izr. kollégáikat, hogy igazán p i r u l n u n k kell! Reméljük azoban, hogy tanítóink e figyelmeztetésünket minél előbb tudomásul veszik és oda fognak hatni, hogy a pajkos kis tacsokok jobbak legyenek a „Deákné vászuanál!...“

— **Éljen a vármegys!** Az igazság napja kezd már végre a mi egünkön is ragyogni! Az igazság, mely sujtó kezeivel bünteti a vétkeket, nehezült plébánosunknak szörnyű vádakkal terhelt vállaira. Szentesi levelezőnk ugyanis arról értesített, hogy Csongrádvármegye legutóbbi bizottsági gyűlésének tárgysorozata közt Hegyi Antal plébános kvalifikálhatatlan ügye is felmerült. Lapunk annak idején számot adott arról, hogy plébánosunk egy öngyilkos tetemét nem akarta a kath. rendes szertartások szerint eltemettetni, sőt azt konokul megtagadta; minek folytán az előjáróság intézkedett arról, hogy az öngyilkos illő végtisztességben részesüljön. Előjáróságunk tehát saját költségén temettette el az öngyilkost s a zabolálan papot a költségek megtérítésében elmarasztalta. Plébánosunk erre a maga szokott brutális modorával egy oly impertinens, szennyes fellebbezést nyújtott a megyéhez, hogy az meg y e s z e r t e á l t a l a n o s k ö z m e g b o t r á n y k o z á s t idézett elő. A vármegyei bizottság tehát ezt az emberi érzékekből teljesen kivetkőzött, papnak é p p e n s é g g e l n e m való embert, aki még — legnagyobb sajnálatunkra — a Hegyi Antal névre is hallgat; 100 frt pénz b i r s á g r a ítélte. Nem győzünk csodálkozásunknak eléggé kifejezést adni akkor, midőn a szent egyház nem intézkedik az iránt, hogy a feutisztelt plébános minél hamarabb összes papi tisztágeitől fosztassék meg, mert ha az egyháznak szennyese van: ugy bizonyára Hegyi az! Jó protekciója lehet a mi fölötté „tisztelt“ (???) plébánosunknak, mert előjáróságunk, sőt még a vármegyei bizottság is gyöngének bizonyul arra, hogy végre Hegyi Antal, ki Csongrád szemében nem is szálla, hanem — o s z l o p : p a p i állásától megfosztassék. Nem a tizenkilencedik századba való az olyan eljárás, amellyel az ily „Fareó“-kat a szöszékben megtűrjük. Üdvös, örökké háládatos volna mindeu polgár azon felsőbb hatóságunk iránt, amely Hegyi Antalt Csongrádról elcsapatná; mert elvégre is mi vár ó reá? Vagy elcsapják, vagy kikutyakorbácsolják a józau gondolkozásu nép!... Bár csak már Péter apostol közibünk jönné és ezzel biztatna bennünket:

„Vigasztalásul mondhatom,
Hogy a papot pokolba juttatom.
Mert már ugy is a pokol fele,
Sőt több felénél papokkal van tele!...“

(Petőfi.)

— **Az építő iparosok téli tanfolyama.** A budapesti állami ipariskolába (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) ebben az iskolai évben is november 2-án nyílik meg. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november 2-tól márczius végeig tart. Tanulókul felvétetnek a 15. életévet betöltött, irni, olvasni és számolni tudó kőmives, kőfaragó- és ács segédek, valamint a 15. életévet betöltött, irni, olvasni és számolni tudó kőmives, kőfaragó- és ácsatanoncok és gyakornokok, akik legalább egy évet töltöttek már gyakorlatban. A beiratásnál előmétatandó irományok: 1. az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, — 2. a végzett isk. osztályokról szóló iskolai bizonyítványok, — 3. munkakönyv, vagy az illetékes első fokú iparhatóság által hitelesített munkabizonyítvány. A tandíj 5 frt. A beiratás október 15-én kezdődött. Vidékiek levélben is jelentkezhettek. A beiratási díj 2 frt, tandíj 5 frt.

— **Bankóhamisítók.** A szegedi csendőrség Temesben bankóhamisító bandát fedezett föl, mely ötforintosokat gyártott.

— **Jom Kipur.** A mult hétfőn ünnepelték izr. polgártársaink a megtérés és engesztelés napját. Jom Kipur előstéjén Büchler Márton rabbi nagyhatásu hitszónoklatot tartott, mely a hiveket valósággal meghatotta. A Kol Nidreht Lichtenstein Hermann főkán-

tor énekelte kellemesen, szabatossággal. Hosszu napkor egész nap bőjtelt sanyargat-
ták magukat izr. polgártársaink. Üzleteik
egész nap zárva voltak.

CSARNOK.

Erdő mellett...

Erdő mellett, erdő szélen van egy ház,
Az a leány, kit elhagytam ott tanyáz.
A ház előtt eperfa áll szederjes,
Hogy miként, magam sem tudom,
Hej! az alatt lettem nagyon szerelmes.

Napnyugtával a csillagos ég alatt,
Még csak a hold fejünk fölé nem haladt,
Ábrándok közt ölelközve hajnalig . . .
Hűség-esküt tett ő nékem,
„Hogy nem szeret mást kivülem“, halálig.

Erdő mellett, erdő szélen van egy ház,
Hányszor mondtam te csalfa leány, jól vigyázz.
Megkérdeztem az eperfa levelét,
Hej! azt mondta, hogy ne higgyek
S elsusogta kedvesidnek a nevét.

Elvettelek volna pedig; el bizony,
De szívemet hűtelenre nem bízom.
Az olyan leány, álnok leány mitsem ér,
Aki, mint te biztalan,
Szívet, szívért minduntalan kicserél!

G-y E-e.

A „porul járt thea tolvaj.“

Történt pedig T.-Szolmokon, az 1891.
évi január hó 3-ik hetében, hogy egy tisz-
tességes jámboréletű F. I. névre keresztelt
paraszt gazda, mint becsületes emberhez
illő, hogy tartozik fizetni; D. V. boltosnál
megjelent, 28, mond huszonnyolc krnyi
tartozását akarván kifizetni, ezen művelet
végrehajtása alkalmával azonban, egy ki-
nalkozó kedvező pillanatot fölhasználva,
hogy a boltosnali üzletösszeköttetései to-
vábbra is csorbítlan fönntartassanak, egy
a „pudlin“ állott doboz theát a szüre alá
anectált, meg köszönvén a „megemberlést“,
sietett haza felé, a megfizetett 28 kr. he-
lyett becsereilt potya portékát megvizsgálni,
ki tudja mi lehet az?!

Az új „dohány-törvény“ szájáról-szájra
járt, a napokban pedig az elrejtett „Szüze-
ket“ kutató fináncz uraimék itt is a szokott
erélylyel léptek föl, sok helyütt ki is lesték,
ki is hozták az elrejtett „szüzeket“, kiknek
gondozói, gondviselői el-el pirultak, midőn
pedig a pénzbiroság összege számokban velők
közöltetett, elsápadtak!

F. I. gazda tehát a lopott theát „Uj-
módi szüzdohány“-nak gondolta, s egyik-
másik jó emberének, ösmerősének juttatott
is belőle „kóstolót“, kik már persze csak
kiváncsiságból is kaptak rajta: „no nézzük

milyen hát az az új szüzdohány?!“ Rágyuj-
tanak, trüsszögés, prüszögés, szaglálódás! . . .
Szemtanuja voltam. Természetesen biz au-
nak sem dohány ize, sem áromáját konsta-
tálni nem lehetett! A kóstolók között akadt
végre egy olyan katonaviselt ember is, ki
azon dohánynak gondolt „növényt“ közelebbről
megnézvén, elkurjantott egy olyan hu-
szár miatyánkot! Tyhü teremtette! Hisz ez
nem dohány!! Hadnagy ur Kripacsek ilyen
füre szokott forró vizet önteni, abba megest
rumot, meg vagy 10 darab czukrot is tesz
s ezt aztán a tiszt urak nevezték teának.
Biz' Isten egy korty kis üstön főzött tör-
köly-pálinkát én nem adnék érte! . . .

Az új „szüzdohány“ hira csakhamar ki-
szivárgott a faluban, a kárvalott boltos is
tudomást szerzett róla:

„Aj weh—geschrien, Rüffke leben!“ Ez
a mi theánk volt!! . . .

Elment aztán a község birájához, alapos
gyanuja biztos irányba vezette, F. I. uramat
fölvhivatták, ki is rövid himezés-hámozás
után hálátlan tettét beösmerte, de csak
azután hökkent meg, midőn tudára adták,
hogy ez nem „dohány“, hanem „Tea“ s ezért,
körülbelöl 2 kilóért, kell fizetni 20 pengőt. A
bíró uram interventiója folytán egy főrest
elengedett a boltos, de a 19-ből egy dé-
nárt sem.

F. I. nem „be“, hanem „megjegyzett“
czégnak végre is nem maradt egyéb hátra,
mint a rossz játékhoz jó pófát vágni, 10
forintot azonnal megfizetett, 9 forintról pe-
dig adott a község házánaál egy irást „Auf
kurze Sicht.“ Ezenkívül lett-e tovább bü-
ntetve, nem hallatszik.

F. I. gazda ember pedig elmondhatja:
„No tehát máskor „nem“ jó lopni, fö-
leg ha dohánynak nézik!“

Kiló.

Karcolatok.

Ha az ember, mint szerény magam is „körül
hajózza“ szárazon és vizen kétszer a világot, igen
sokat tapasztal. Láttam doktort, aki a páciens bör-
nadrágára ragasztatta föl a piócákat s minthogy
föl nem ragadtak, följelentette a patikást, hogy rossz-
szak a piócák. Ismertem olyan doktort, aki legokos-
sabb volt ott, ahol maga van, ezzel is megtörtént
az a nagy bölcsesség, hogy a ködmönön vágott eret
— s ha port rendelt, bizonyosan azt írta: két órá-
ként egy evő kanállal s a folyadék orvosságra ok-
vetlenül azt írta föl: óránként két szem pilulát, de
hát azért csak ment neki a világ sorja s talán, ha
igy halad a bölcsességben, megyei főorvos is lehet
Kamcsatkában! Az Ur Isten segítse! Egyik felcser
barátommal meg rendesen megtörténik az a malheur,
hogy ha a páciens nyelvét nézni akarja, önkény-
telenül behunyja a szemét. Nem utolsó jelenet volt

még egy nagyképi járás-orvosnak a halottkémmel
szemben tanusított eljárása, végre is a halottkém
lefőzte a tudós Aeskulapot, kinyilatkoztatván, hogy
ha forró spanyolviasz, olvasztott ólom föl nem éb-
reszti a halottat, fülébe kiáltja: jön az adóvégrehajtó,
ha még erre sem ébred föl, kiállítja neki bátran a
halottvizsgálati bizonyítványt, mert akkor az illető
lelke már bizonyosan Charon czónakjában evez a
más világon.

Sok ember ringatja magát abban a boldogság-
ban, mint a Strucz madár, mely fejét homokba dugja
s azt hiszi, senki sem látja. Pedig a legtöbb alatto-
mos ember ilyen. „In vino est veritas!“ azt mondja
a latin példabeszéd, sok gazember ilyenkor árulja
el magát, hogy becsületes ember is volt, sok becsü-
letes embernek látszó két lábú állat ilyen alkalom-
kor állítja ki magáról, hogy alapjában véve haszon-
talan ember. Aesopus hagyta beszélni a barmokat,
én szeretem tanulmányozni a részeg embereket. Sok
hasznát is vettem már ezeknek. Nincsen ember h!ba
nélkül azt mondják, tökéletesen igaz, de nincs a
a világon ravasz ember, ki berugva el ne árulja ma-
gát. Sok részeget láttam, aki buta, de nagyon sok
butát ismerek, aki józan. Van tehát ugrás a termé-
szetben.

Kaktusz.

Szerkesztői üzenetek.

Don JupaJdy. Csongrád Versei nagyon szépek
és meghatók, már akit meghatnak. Minket ugyan
nem hatottak meg. Talán, ha az Akadémiának be-
nyújtja: pályadíjra is számíthat; Tatár Péter a „vi-
lágosi népköltő“ és szabad uszó is számít arra. Csak
előre! Ne hagyja magát, ha nem Schlesinger is! . . .

X. Csany. „Isten veled! . . .“ Isten kegyeddel.
Perköltési Szentés. Tárcaját megkaptuk. Leg-
közelebb hozzuk. Üdvözlét.

V. S. Szeged. „Elektra-láz“ című elbeszélés-
nek gunyult csacskaságából mély részvétellel konsta-
táltuk, hogy ön lábba szenved. Fogadja sajnálatunk
kifejezését.

Felelős szerkesztő: SZILBER JÁNOS.

HIRDETÉSEK.

Egy igen jó karban lévő

Meidlinger-kályha,

mely a legelőkelőbb szalonok-
ban is helyet foglalhat: fö-
lőtte jutányos áron azonnal
eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“;

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó
értesüléseinek gyorsasága alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok
gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tár-
gyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar
kereskedő és gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi és földes-
tisításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda
megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárcajában, annyi regény
olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30 — 40 kötetnyi re-
gényt részint eredetileg, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“
olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetér-
tés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr, negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az
„Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. M u t a t v á n y s z á m o t a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és
bérmentve küld.